

Mariana Bojan
Aura Christi
Gabriel Cojocaru
Ion Cristofor
Vasile Dan
Nina Hoza
Virgil Mihaiu
Marta Petreu
Nicolae Prelipceanu
Petru Romoșan
Adrian Suciu

Hajnali lovaglás • O călărire în zori

ISBN 978-606-534-108-1

Beke Sándor
Hajnali lovaglás

Beke Sándor • Hajnali lovaglás

*Műfordítások
kortárs román költők verseiből*

ERDÉLYI GONDOLAT KÖNYVKIADÓ

MÚZSÁK AJÁNDÉKA

Beke Sándor
Hajnali lovaglás

Sorozatszerkesztő:
Beke Sándor

Beke Sándor

Hajnali lovaglás

*Műfordítások
kortárs román költők verseiből*

*Erdélyi Gondolat Könyvkiadó
Székelyudvarhely 2020*

AZ ERDÉLYI GONDOLAT
SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

BEKE SÁNDOR (igazgató)
BRAUCH MAGDA
CSEKE GÁBOR
CSEKE PÉTER
CSIRE GABRIELLA
GÁBOR DÉNES
P. BUZOGÁNY ÁRPÁD
PÉNTEK JÁNOS

© Beke Sándor, 2020
© Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, 2020

ISBN 978-606-534-108-1

Mariana Bojan
(1947—)

Milyen költő, kedveseim

(Ce fel de poet, dragii mei)

Egy szerelem
sem teljes szerelem.
Egy szerencsétlenség
sem jelent teljes halált.
Minden kételyekkel párnázott,
még a halált is
különleges elvtársi kapcsolatok
fűzik a reményhez, az álomhoz,
a félelemhez.
Én költő vagyok — lám —, e költemény
kapujánál nyöszörgöm
húzom az időt, megcsúszom,
idegeskedem,
kővé változom,
mint egy jógázó öreg,
szívemet férfiasan mintázom,
hogymint azonnal letérdepelhessek
egy fekete bojtorkján előtt.
Milyen költő vagyok én, kedveseim?

Mint egy vak vipera

(Ca o viperă oarbă)

Segíts meg éjszaka,
hogy lehunyt szemem mögé
bújtassam el ezt az évet.
Pihentesd meg talpam
az út sebeitől.
És engedd, hogy álmom
kőbe meneküljön,
mint egy vak vipera.
Majd édes tehernek
rendeld ki nekem ezt a követ.

A házak zsebeiben

(Prin buzunarele caselor)

Egyedül is maradhatnék
ezzel az emberrel.
A felhők, mint apró gyermekek,
lassan bejárják
a házak zsebeit.
Éljünk, hogy halálát várjuk
egy keserű pillanatnak.
Sokszor húsz évre,
máskor száz évre lenne szükséged,
de mi már betöltöttük
a türelem öröklétét.

A konyhában

(În bucătărie)

Egyre inkább egyedül vagyok
a szívemben.

A konyhában összeszorulva
ujjaim között, mint kullogó,
úgy csordogál a halál.

Kendervászon terítővel
letakarom eleségem,
hogy ne vegye át a hold íze
az egyedüllét-csecsemőjét.

* * *

Azt hiszem jó lenne
Ha számba vennétek engem
Nem úgy mint egy géppisztolyt
Hanem mint egy érzékenyen
Remegő árnyékot
Mert a halálnak
Nagyon jó emlékezőtehetsége van
Az árnyékokról.

Menet közben

(În treacăt)

Ma éjszaka egy tavirózsa
öngyilkos lett.

Mint egy madár...

A borjúcsorda a csendet megterhelve
az eső felé vette az irányt...

Én egyedül — mint egy gyémánt —
a nagyvilágban
keresem a kertet.

Matild

(*Matilda*)

Matild, ő az erdőben felejtett édes hangú
anya,
akit magára hagytak a madarak.
Nem is tudom, hogy egyáltalán Matildnak
hívják-e,
mert én már régóta ágyban fekszem.
Az álmodozó semmit sem tanul a derűs
napból,
Ő a család teraszán
Virághímes köpenyben ül... és azt látja,
hogyan a jó tettek elméjét elhomályosítja
a párduc
és azt, hogy a végén miként lesz fehér
Nap-bárka,
mint egy csont, melyet elhagyott a szerelem.

Fiatal munkás

(Tinere lucrător)

Te, a szerelemtől feldúlt fiatal munkás,
Mikor nekifogsz dolgozni,
Soha nem tudod,
Hogy a parti fecskék
A felborult vizes bárkákbán
Jönnek-e vagy mennek.
Persze, te kezdő vagy,
Van egy másnapos apád
És egy bájos anyád.
Nézd a parkban — mint a méhek
egy málnával
Teli bögrén — összegyűltek a lányok.
Csoda, hogy az élet legszebb napján
Milyen olcsók a gyümölcsök.

Ne tépd szét a rongybabát

(Nu rupe paiata)

Ne tépd szét, ne tépd szét a rongybabát,
Hadd, hogy kiabáljon,
Hogy széttépje az ingét,
Hogy ugrándozzék,
De leginkább engedd,
Hogy szívja magába a fényt.
Ne tépd szét, ne tépd szét a rongybabát.
Ez a rongybaba amúgy is
Széthull, égnek száll.

Kellemes reggel

(O dimineață plăcută)

Füzetembe
egy szúnyogot rajzoltam,
a rajz nem volt szép
és nem is volt fontos,
de látjátok,
a falon találkoztunk,
ő a szürke gondolatom
útjában szökdécselt,
reggel így töltöttük el együtt az időt
az ébredés hajnalán.

Tavas

(Primăvara)

Áldozatok — korai bárányok —
a hullámozó zöld fű dagályában.

A félelem

(Frica)

Egyik este
Ajtómon kopogtatott a Félelem.
Vizelet- és ürülékszaga volt,
Semmilyen köze nem volt a Vershez.
Úgy néztünk egymással szembe,
mint két öreg félvilági hölgy...

Ha nem így lett volna,
Belülről kopogtat,
Mint egy szív.

Hogyan lettem ház

(Cum am devenit casă)

Egy este
gyermekkorom udvarába
belépett a tanító
és megkérdezte tőlem:
Mi szeretnék lenni, ha nagy leszek?
Ház szeretnék lenni! — válaszoltam.
Egy nagy befogadóképességű
és meleg ház, mely egyszerre minden
mesehallgatót befogadjon.
Időközben a tanítóm meghalt
— nyugodjék békében —,
én pedig azóta valóban ház lettem...
Olyan ház, melyben néha
egyedül beszél valaki.

A halott hegedűs

(Vioristul mort)

Idegen város, fehér fal,
kőhegedű.

A nap kihűlt hamujára
ereszkedik
egy ismeretlen kékség.

Aura Christi
(1967—)

Mint egy nagy angyal

(Ca un înger prea mare)

Állj meg. Többet ne kiálts.

Amúgy sem hall senki.

Végy erőt és szedd össze magad, akár a kései
ősz a levelekben, akár imában az összekulcsolt
kezek.

Ne feledd: a test csupán emlék,
valakinek a hihetetlen ujjenyomata,
a világ gyermekkorának élő medrében újra
megtalált,
melyről bizonytalan, hogy megtudsz majd
valamit az idők folyamán.

A pokol, mely hamuvá tett, messze van.
Nincs szükséged, csak arra, hogy megtedd
az első lépést
ezen az egyhangú fennsíkon, a Világ Fedelén.
Tárd szét karjaid. Vegyél mély lélegzetet
és lélegezz úgy, mint a föld a vizek között.
„Eljött az idő” — mondja a tibeti szerzetes,
aki, mint szárnyával egy nagy angyal,
a templom bejáratánál megérint. Közelg
a te órád.

Elégia

(*Elegie*)

Mindenütt kialszik a nyár, mint egy álomban.
Úgy érzed, hogy valami kialudt tekintetedben.
Tükörbe nézel és hallgatod magad gagyogva:
én már nem vagyok én, én nem vagyok.
Minden idegen, elveszett és messze távol.
Senki sincs, és mégis valami megrezzen;
valami láthatatlan, mint egy szárny lebeg
mintha,
mely könnyen megérint, míg elhaladsz.
Senki sincs, ismétled, épp senki.
S akkor mégis miért telik meg
valami lehetetlennel és nehézzel a távol?
Elképesztően szaporodik a sötét;
nemsokára mindent ellep
s fészket rakva kézbe, ikonokba,
homokórába és szemekbe költözik.
Egy halott nyelv elfelejtett ígéje
választ el az égtől.
Semmi sincs. Várj. Az éjszaka tárul.
A szobád megtelik sötéttel,
ami arra emlékeztet, hogy ki voltál
egy másik életedben, talán; lényed felszínén,
messze,

annyira messze, minden idegen.
Mint ahogy elő van írva, rövidülnek a napok.
Nőnek a másodpercek, erős az éj parfümje,
s a lény leegyszerűsödik a szívre, a szemre,
a lélegzetre.
Kinek az arca körvonalazódik, s mutatja
magát hirtelen?

Ráolvasás

(Descântec)

Kinek a szenvedése
vert fészket bennem,
és elmenni sem akar,
maradni sem?

Mely isten kiáltja
testemben fájdalmát,
szörnyű szépség,
izgalmas kvadriga?

Milyen zúgás örvénylik,
darál, nő, vergődik,
mint élet és halál
közt verdeső madár?

Ne ijedj meg

(Să nu te sperii)

Bármí történik, ne félj.
A fű ugyanolyan zöld, mint máskor.
A gondba esett fény-pegazusok
könyvként lapoznak téged

és késnek, mintha megnyugvást
találtak volna egy elhagyatott házban.
Ne félj. Szemével kacsint az ősz
az ismeretlen emberfiának.

Az évek hamuja mindent beborít.
Érett kerubok hullnak az égből.
Zümmög a sors. Eljött az idő.
A vaskor ideje-álma széttörik.

Ne félj. Itt vagyok.
Illatokban, sasokban, színekben várlak.
Ez az országút az én kezem,
ami általad lett oly sokszor végigjárva.

Gabriel Cojocaru
(1962—)

Szitok

(Imprecatie)

csillagszemekkel
a szívből indulva
egyedül megtanulod azt,
hogy miként kell szeretni azokat,
akiket meg sem érinthetsz.

tedd a kezed a szádra,
hogy ne kiálts,
hogy ne káromkodj,
hogy ne tudd vetni
három kereszted
az égre.
hogy ne feledd,
legutoljára mikor találtad meg
a földön az elhullt pénzeket.

nem vesztettél el semmit?
nem találtál semmit?
a szerelmet, Istenem,
a SZERELMET.

Hódolat

(Reverență)

egy más napon s egy
más órában új fényeken is túl
a megmaradt erdőrengeteg
szétszórja és összeszedi
leveleimet
hang nélküli ének
melletted állok
áthatol egy csillag
ágyat vetettem neked
a szívemből

Költemény Esmeraldának

(Poem pentru Esmeralda)

énem ÉNEDDÉ
változik át
s felülve a Nagygöncölre
az Északi-sarkon
megolvasztunk néhány jéghegyet
a TE neved
vérembe vésődött
ezen a csillagászati nyáron
a szívtől a csillagokig
— egyszerre mind —
a tégláimat gyártom
engedd hogy tudjak
többet mint tudok
engedd hogy létezzek neked.

Ki nem mondva

(De-ne-rostitul)

két összezárt
ajak mellől
csupán NEKÜNK
nyílt szét az ég,
két szív — egyetlenegy láng,
zálogként
egy csókom otthagytam
lábad hajlékony növényén

mostantól minden nap
azért fogunk sietni
hogy a holnapi fénnel
találkozzunk.

Szépia fénykép

(Fotografie sepia)

és nézd hogy jönnek
a gondolat áldoztatásáról
az én apám a föld embere
az én anyám
egy csillagfény
csak én
láthatom őt
igyekszem még egyszer
marasztalni őket... de
vajon most
ki kit keres?

Költemény varázstalanításra

(Poem pentru desvrăjire)

a farkasok vérző holdját bekovászolva
az istenek szemét
meglátod az égen
s nem ismered fel őket —

ki küldte
ezt a port fölénk,
mely belepett minket?

kinek kell alá vessük magunkat?

„tűz, tűz —
kiáltotta valaki,
de ez csak
a SZERELEM volt.”

A lebbenő fátyolt felemelve

(Ridicând vălul precesiei)

néha csak a jobb kezemmel
máskor félénken mindkettővel
biztonsági határ-
hálóm vagy

és eljön az idő
mikor elgörbülnek a pályák

így ismertem meg a máglyámat
s álmomban keringő véretem
hosszú utazásra küldtem
az elolvadt hó felé.

Költemény az ég hőtorlaszairól

(Poem de pe troianul cerului)

saját magunknak el kell mondanunk
„taníts meg, hogy alkalmazhassam a féked”
hogyan is tudott elevezni
a csillagokig a könnycsepp
ebben a szobában hogyan tudnék
védekezni melleid
eszméletlenségétől
mindaddig amíg elkezdődné
a medvék tánca
mint egy borostyán-rémület-ölelés
eső a marokban.

hé,
valaki meg tudná-e mondani nekem
milyen sokat nevettem
születésemkor...
milyen sokat sírtam
születésemkor

talán?

* * *

mint az ájtatos szent
aki a placentából megszökött
úgy látom a szerelmet, mint egy óriási házat
— ajtók, lakatok, kulcsok nélkül

és vajon lesz-e majd valaki
aki marasztalni fog az egyik szobában

„Nyisd ki!” — mondtam neki
számomra csak
EGY vagy.

* * *

és igen, testedből húsdarabokkal
parittyával lövök
és többé nem emlékeztess
(a cirkusz a városból elköltözött)
itt senki sem ismer engem

ugyanők azok — a reggeli lovak
a forró, ártatlan könnycsepp
az új évet pihenéssel kezdtem
nem büntetésként
és gyorsan, szomorúan és keserűn
arcodra tetováltam egy csókot

s a fehér Hold ölébe vett
de nem csókolt meg minket...
ez még akkor történt amikor a gyermekek
szülőknek hittek minket.

Ion Cristofor
(1952—)

(Unora nu le place poezia)

43

A fekete madár

(Pasărea neagră)

A nap menni készül.
Egy öreg követ dob
A fekete madár után.

A köztéren egy rekedt nagybőgő,
két kislány,
s egy fuvola hangja szól.

A kórház betonlépcsőjén
Egy távoli országból levelet várok.
Az elhagyott ház udvarán zavartalanul
énekelnek a tücskök.

Egy vadrécecsapat az évszak mélabúját
egyik felhőtől a másikig költözteti.

A messziről érkező tehervonat
eszünkbe juttatja a tavakat,
melyekben gyermekkorunkban jó volt
megfürödni.

Korszak-illusztráció

(Ilustrată de epocă)

A munkások,
akik a kényszerszolgálatra vitt
polgári család

házába költöztek,
a zongorát kidobták
a folyópartra.

Éjszaka
Bach ritmusokra
siránkozott a vízesés.

Japán grafika

(Grafică japoneză)

A frissen lehullt hórétegen
három szarka
japán grafikája.

Fától fáig repdesnek
s élesen sikoltanak,
mint a szamurájok.

A cseresznyefa

(Cireszül)

Hátunk mögött dohányültetvény susogott.
A rekedt hangú katonák
Felfele haladtak a ködben úszó dombon.

Az udvaron a kivirágzott cseresznyefa alatt
Az öreg gramofonja zenél.

A pléhtáblából készült háztetőn
A galambok léptei alatt
A Nap úgy forog, mint egy műanyagkorong.

A porcelán nő

(Femeia de porțelan)

Az én házam emlékekkel és sajnálattal
bútorozott,
Szekrényekkel és székekkel, melyek zöld
erdőben susogva
Fatörzsnek képzelik magukat.

Az én házamban egy porcelán nő
Párnaszékben zavartalanul olvassa
Az élet művészete című könyvet.

Este, mikor a munkából hazatérek,
Csupán négy szót sóhajt változatlanul
nekem:
„Jó estét kívánok, kedvesem!”

Éjszaka álmomban
— Mint halott karján
Egy csodálatos aranyórát —
Úgy hallom dobogni asszony-szívét.
Még a Hold is visszafordul fényes arcával
A nagy és magányos kikötő felé.

A Hold és a rózsza

(Luna si trandafirul)

Ez a Hold látta Szodomát lángokban,
egyik este ez a Hold
Auschwitzban és Treblinkában
látta füstté változni
az embereket.

Ez a Hold akkor pillantott meg engem,
amikor térdre estem lábaidhoz,
s csupán egy szerelmes ifjú voltam.

A fenyőerdő fölött nyugodtan pályára
lép a Hold.
Sötét kertben a kerítésen rigó fütyörészik,
a patak — mint dobókockákat — úgy
vegyítgeti az apró kavicsokat.

Most néhány másodperce
házad fölött a sors árnyékai láthatatlanul
elvonultak.

A macska lábai alatt
úgy bomlik az élet, mint cérnagomolyag.

Tekints a Holdra, csodáld meg a rózsát,
mintha utoljára láttad volna.

Folyó a hegyekben

(Râul din munți)

Az én agyam egy napozó gyík,
Mi emlékezésed kövén terpeszkedik.

A vadkörtefa tiszteletedre kivirágzott.
Isten égi kertjeiben
Halkan szól a fülemüle dal.

Fent a hegyekben — gyermekkorom
színterén —
A vizek fölött szakadozik a jég.
Kezemen sárga virágpór színű
ajándék volt
Vagy egy más értékes érc.

Csillagok krónikája

(Cronica stelelor)

Egy szobában bezárva molylepkékkel
cigarettázok,
kitömött kanárikkal beszélgetek
és álmodom.

Az utóbbi időben egyre ritkábban
látogat meg
hisztérikus gazdájával együtt
a kékszemű macska.
A Nap vőlegény-kosztümben
egy ibériai katedrálisba vonult bánatosan.

Egy egész élet óta mind csak a csillagok
monográfiáját írom,
S a szünetekben a falakon keresztül
hallom, miként nőnek a szomszéd
lányok mellei.

Az esti vonatnál Jézust várjuk
Éremmel, rézfúvós zenekarral,
töviskoronával.

Ugat egy kutya, kiabálnak az újságok,
széthasad egy ország, meghal egy gyerek,
A megalázott liliomok és petúniák a földet
nézik lehajolva.
Feltűnnek a csillagok, az ég tüzes és fúj a szél.

A békák silenzio stampa-ba vonultak.
A tévéadók és az akadémiák hangzavarban
zöld vágottat adnak a kutyáknak.

A bordélyházak és a bankok pénzt
számolnak, becsapnak valakit,
lekapcsolják a lámpát.
A sarki benzinkút mellett lányok
fecsegnek és cigarettáznak.
A kelekótya Hold bolondos táncot jár a járdán.

S lám, most annyi idő után a saját bőrömon
tapasztalom,
hogy esténként a csillagok távol tartanak
engem, s egyre inkább hálátlanok.
Íme, jó alkalom ez arra, hogy rágyújtsak
egy cigarettára, s lehajtsak egy pohár bort.

Fent a tébolydában hárs-, kékhold-
és kaporszag illan.
Szűz Mária, a mosóasszony, fehérre
meszeli a fákat.

A sárga falevelek

(Frunzele galbene)

A jó Isten fától fáig, szőlőskerttől szőlőskertig
leltározza a seregélyeket,
mindaddig, amíg az ősz bele nem fárad ebbe
a szőrszálhasogató számvetésbe
és meg nem nyitja az ég kapuit
a mesetarsolyával érkező hópihéknak.

A távoli hegyek aranyruhába öltöztek,
az öreg fák s a lombok repülési tanfolyamot
végeznek.

Vállunkat gyöngéd kéz öleli át,
a sárga falevelek utazni készülődnek.

Nagyapa tanulgatja a halált.

Városi lidércnyomás

(Coşmar citadin)

A nagyváros úgy tartja számon lakóit,
Mint frissen levágott káposztafejeket.
A szmog és a köd tökéletesen gyilkolja
a házat, a szobrokat, s az isteneket.

Mint cigarettafüst, úgy párolognak a folyók.
A madarak sztrájkolni kezdtek.
A Nap megtagadta a felkelést.

Az összedőlt tornyokban
a kulccsal fölhúzott emberek pontatlanul
jelzik az órát.

A kedves kertjében álmodból
kutyák és patak közt ébredsz.

Árnyékod

(*Umbra ta*)

Árnyékodban állok,
Mint cselló a fekete tokban.

Az öreg almafa kivirágzott.
Az éjszaka alatt
Madarakká változtak az emberek.

A széthasadt felhők között
A költő szobájába bepillantó Hold
Elolvassa a költemény végét.

Hírek
(*Vești*)

(Vești)

Kérdem, ki találta fel az egyedüllétet,
Ki találta fel a kulcs lyukát,
 ki a nők melleit?
Nehéz válaszolni erre, mikor a költő
 szobáját sivatag lepi el,
Mikor mindenki már csak suttogva beszél,
S az összes bölcs pusztába menekült el.

A világ sötét hírei
mint felhő, úgy vonulnak az égen.

Az íróasztalra hull a hó
A bértollnok megfagyott fejére.

Vasile Dan
(1948—)

Carpe diem

Egy ideje minden nap lassan visszatér.
Élj át még egyszer, mondja hízeltől.
Ne felejtse el, mikor kel a Nap. Légy figyelmes
arra, mikor nyugszanak a csillagok.
Arra, mikor a szomjúságtól kiszárad a szád.
Arra, amikor kinyílik a szemed a szemhéjad
alatt.
Arra, amikor megfagy a véred a félelemtől.
Arra, amikor hangosan megszólít valaki,
vagy arra, amikor előre hívnak.
Egy másodperc alatt meg is érkeztél,
bár lábaid
mélyen megkövültek a földben, a virágzó
tavirózsákkal teli mocsárban.
Egyedi ez a nap.

Újév

(Prima z'i din an)

Az év első napja vizes.

Úgy tűnik, hogy fény helyett hamu hull
a tavakra, a házakra.

Mindezekre — mint egy kontaktlencse —
az ég hull.

Egyáltalán nem érzed a feszülten várt
ősrobbanást,

a vérnek a rajtját,
a szél élesen sípoló hangját,
mely csak fokozza a szikrát
Isten szájából.

Te
(*Tu*)

Neked van szíved,
testedben zöld vér csordogál,
akár a tavaszi felhőknek,
neked hegyes körmeid vannak,
mint a vérfertőzött isteneknek,
te becsuktad a szádat,
hallgatsz,
te sosem mondasz semmit,
te létezel.

A hiányzó egyedülléte

(Singurătatea celui absent)

Az utca üres volt, a kicsi házak lehúzott
zsálugáteres ablakai előtt
kör alakú virágágyak nyers virágokkal.
Benn a sötét kockákba volt csomagolva,
a kockák sarkaiban pedig apró kis fehér
teremtmények
nyöszörögtek megbújva, meglapulva.

Téli mese

(Poveste de iarnă)

Míg ellát a szemed
vékony hórétégen, A4-es papíron
fekete betűket ásol. Fehér hó,
mely annyira könnyen lángra kap.

Semmivé válás

(Praful s-alege)

Lehet, hogy holnap írok egy új költeményt.

Ma beteg vagyok.

Minden elpusztul.

Az eszmék a könyvekben, akár a piranják
a vízben.

Saját húsom morzsaléka

az ujjaim között.

Míg kielégülnek.

Kicsi élet. Mindig megszegett parancsolatok

(Viața mărunță. Porunci mereu încălcate)

Ne igyál. Ne emeld fel a kezed.
Ne emeld fel a fejed. Ne fordítsd meg
a fejed. Meg ne botolj,
ha egyedül olvasol az utcán.
Ne próbálkozz. Ne keress.
Ne gondolkozz. Ne hajolj le.
Ne kételkedj. Ne kiálts.
Ne kacagj. Ne tagadj.
Ne kérdezz. Ne mondj semmit.
Ne higgy. Ne nézz beszélgetőműsort
a tévében.
Keresztre feszülten ne aludj egyedül
az ágyban, mint Jézus
fej fej mellett a Nagy Inkvizítorral,
hallgass, mint Mircea Ivănescu,
a költő, közben most
hallgass, ne tudd, hogy tudod.

Szemeim kezdtek látni

(Au ajuns ochii mei să vadă)

Szemeim kezdték látni
az anyagot, az éjszakát, a szakadékot,
az eget,
a kis lángot, a villámot,
az ismeretlen zöld vérét a fűnek,
a szívet, mely élteti őt.

Nina Hoza
(1975—)

A visszhang...

(*Ecoul*)

A környéken akkora sötét és köd honol,
Hogy utat nem találok... keresni hiábavaló...
Köröttem sűrű köd leng... füst van
És csend, mi keserves halálként fájó...

Vaksötétben kószálok s végtelen mélyben,
Varázs ez, mely önkívületben hordoz magával...
Nem tudom, valóság-e, vagy álom,
És rám nehezednek a súlyos kő-szárnyak.

Éhes sasként köröz a szemem,
Kínozza őt a fény-kívánság...
Az ég és föld között elveszett a röptöm,
S a csendet megtöri a gondolat sóhajtása...

Elvesztem... megállok és majdnem végem,
De messziről hallok egy hangot:
„Keress magadban! Majd meglelheted
A fényt — A fényt az éjszakában!”

És ez a hang gondolatomba ágyaz,
Betakar szent suttogása...

Átölel a visszhang... szent visszhangja
fölemel... utamat előttem kitárja...

(Suflete gemene)

Az örök kergetőzésben — ketten — mi
vagyunk a nappal és az éjjel...
Tél és nyár vagyunk... ikerlelkek, melyek
nem látják egymást sohasem...
Ellentétes pólusok vagyunk a Föld
végtelenségében,
A szerelem boldogtalanjai, a sors figurái,
gondolat-fegyencek...

Éhségem vagy és szomjúságom, kenyerem
és borom...
Idegen vagy nekem, gazdám vagy, hozzád
tartozom...
Kék fényem vagy, te vagy a fény nekem,
Hidegem vagy és napsütésem... békém
és vétkem...

Szemedben én vagyok a jól elrejtőzött
könnycsepp,
Lelkedben szenvedély vagyok...
kimondhatatlan szerelem...
Rózsád vagyok és tüskéd, kívánságod
vagyok és vers,

Kalászkod vagyok és gerezded, mit nem
szüreteltél le...

Múlnak a pillanatok, a napok, az éjszakák is
telnek...

Gondolatom méregg  lett, hogy nem láthatlak
többé sohasem;

Hallani sem foglak, nem leszel enyém, s érezni
téged nem lehet...

 s szárnyaszegett a rep lésem...  s
t vismad rr  lettem...

Nyári...

(*De vară...*)

Hideg esőkben, csordogáló zajban
Álom-sorok folynak,
S a szem is megfullad a gondolatban
Hideg esőkben, csordogáló zajban...

A fény vakította dörgésben
Hallszik a múltból: régi nyarak kiáltanak...
Lassú a pillanat szárnycsapása
A fény vakította dörgésben...

S az ezüst nap pillanata
Belopódzik egy szomorú lapra...
Lélegzik a nyár-illat,
S az ezüst nap pillanata.

És esik... és dörög... és pillanatok...
És fölajzott húr a gondolatom...
Nytott könyv a lelkem otthona
És esik... és dörög... és pillanatok...

Még beszélj nekem...

(Mai spune-mi despre...)

mielőtt „Jó estét” kívánnál nekem
még beszélj
a vadlovak táncáról
a tengerparton, s arról
hogy patájuk nyomából
hogyan gyűjtötted össze
— nyakláncomnak és fülbevalómnak —

az éneklő kagylókat,
hogy így minden nap
hallgatni tudjam rólunk
a szirén-jóslatokat...

még beszélj nekem
a hegyi útról,
a zörgő falevelekről,
melyekből fészket raksz nekem,
a fűről, mely a jázmin virágzásakor
még szebben sarjad...

még beszélj nekem
arról, hogy tudtad összekavarni
a hortenzia és a mák illatát,

s hogy tudtad behinteni vele
az angyalok szárnyát,
úgy, hogy röptükben nevünket
a felhőkre felírják...

ne kívánj még „Jó éjszakát!”
még beszélj nekem...

Mese

(Poveste)

az erdőben utat szőttünk magunknak,
s elrejtőztünk az öreg bükkfák sűrűjében.

szerelmünk zöld volt,
mert harmatot ittunk reggelente.

nappal a madarakat kértük,
hogymint nevünket
hangosan szőjék énekükbe,
éjszaka a csillagokhoz esengtünk,
hogymint a csillagióslok elől
tartsák titokban nevünket.

de az erdőt belepték
az őszi éjszakák átkai...
testünket kitakarták a falevelektől
és utunkat eltérítették a mezőkön túlra
azokhoz a folyókhoz, melyeket
terméketlen földek választanak szét,
s ahol elvesztettük egymás nyomát...

ma
csak a madarak dalaiban
vagyunk még

és azoknak a könnyeiben,
akik megtanultak
a csillagokból jósolni...

Én, nem tudva...

(Iar eu, neștiind...)

túl közel kerültem
az egymással harcoló hegyekhez,
a hegyek meg kardélet
kovácsoltak belőlem.

miért keresztelkedtél meg azon az éjszakán,
amikor épp akkor kezdtek hullni a falevelek?
melledre tapadtak
és védtelen maradtál,
én mit sem tudva,
átöleltelek
és áthatoltam a szíveden.

mindörökké magamon hordom
testemre
száradt véredet!
ha tudtam volna,
hintát építék a tűzhányóban
a hullámok között,
hogy néha-néha lábad sarkával
megsimogasd
kővé változott testemet.

Szökés

(Evadare)

mikor szemem sarkát
szárnyával megérintette a sas,
az éjszaka szétoszlott a naptárban.

„az agyagszárnyú lepkék ideje
véget ért!”
mondta
és feloldozott az összes
gyermekkori álmoktól,
melyeket egykor
egy tölgy gyökere alá temettem el.

de a repülés álma
átölelte a makkot
és fényre tört —
a sas szárnyára helyezett,
s a sziklákon fészket épített nekem.

A zselnicemeggy

(Mălinul)

valamikor valaki azt mondta nekem,
hogy a zselnicemeggynek,
amíg nő, nincsenek álmai,
hogy ő
csak felfele tekint,
a naphoz közel rajzolt
pont felé...

még azt is elmondta,
hogy soha nem vágyik
a szülők után,
s hogy a zselnicemeggy
a szüleit
mindig a gyökerei alá
temeti el,
s ekképp
minden nap
homlokon csókolja őket...

a gyermekeiért sem vágyódik,
mert ágain
fészkeket rak,

s így leveleivel
dédelgeti őket...

a zselnicemeggynek egy szenvedélye van:
amióta ismerem,
a tavaszba
minden évben
szerelmes lesz,
míg orcája kivirágzik.
ilyenkor annyira virágba borul,
hogy a szeretettől kivirágzott
zselnicemeggy láttán

még a szüleikért,
s a gyermekekért
örökké síró emberek is,
még azok is
elmosolyogják magukat!

Uram, ne változtass földdé!
álmaimat, vágyamat és szerelmemet
számtalan talp
zúzta szét eddig!

változtass esővízzé,
hogy elvegyüljek benne!

majd engedd,
hogy a zselnicemeggy gyökerénél
megpihenjek!

Virgil Mihaiu
(1951—)

Darwinizmus

(Darvinism)

a turbóreaktor lecsúszik
a vízvezetéken
a turbóreaktor lecsúszik a torkomon
a hal csontjaival együtt
a macskák újratanulják a dzsungel könyvét
zümmögésük szerint
még az oltárig is felismerhetnéd a legyeket
ürülék-erkélyen ülök
hull a piszok a turbékoló madaraktól
engem felmentenek
a hóember állati származásának leckéjéből

Ráolvasva a kedvest

(Descântând iubita)

Lenyugodtál
hasadon
sűrített cseppek

Az értelem kétségesen
bennük van

Hogy magam mellett tudjalak
keményen féken tartalak

Az előrelátás felértékelése

(Evaluarea optimismului)

nem merném kijelenteni
hogy a helyzet a legjobb
 ó ezt nem merném
de mert ti ösztönöztök
új erőt adtok nekem
és mindig mellettem álltok
 ó igen ezt megteszem
hogy az egész világ
jól érezze magát
 nem nem a végtelenségig
csak annyi ideig
amíg fénytelen
világítanak a csövek
 igen igen a mágikus önszuggesztió
igen-igen a má-gi-kus ön-szug-gesz-ti-ó

Mi
(*Noi*)

nem lenne jogom
sok levegőt remélni

mikor fúj a szél
a Gangesz deltájából

a lélegzetek
megfullasztanak a mézzel

kezünk között
szúnyogok röpdösnek

csupán a következő álomban vagy itt
a nők ismét benyomulnak akár
a mintaképek
sápadtan megrezzenünk
úgy ahogyan a másolatok is leválnak
az eszmékről

annyira bizonytalan a repülés
a csalóka víz az örök tűz

néha fontosabbnak tűnik
a levegő

hozzaérünk ajkainkhoz és meggyújtjuk
majd újra megérintjük őket

hogyan emlékeztessenek majd
az immanens és nem létező befejezésre

A másodperc megszületése és halála

(Nașterea și moartea secunde)

Egy gesztus:
könyvet tart
a kéz
a szem
könyvoldalra szegzett

A kezek már régóta
bámulatos világűröket dédelgetnek

A szem csupán részleteket derít fel
részecskéket

Az elmében
egy rendes lány
nagyméretű mellei

Kétértelmű szerelem

(Ambiguitate de amor)

kiszáradt torkod
forrás-
pontjáig

az antarktisz
átjárói

kétarcú tallérok
melyekbe arcunkat
beletemetjük

Marta Petreu
(1955—)

Áldott az ártatlanság

(Binecuvântată este candoarea)

Ma éjszaka magamról beszélek neked.
Ma éjszaka a testem szomorú.
A család elvont melegében
minden könyvoldalon halálát leli az írásmű
hercege.

Áldott legyen a púderes dobozból áradó
ártatlanság!

A könyv hercege mindenkiben meghal
és egyre meghal.

Nagy szavak

(Vorbe mari)

Gyötört mankói a képzeletnek.

Elkopottak. Bűzösek.

Puha csontjai a költeménynek.

Dicsőség

(Glorie)

Semmit a húsról:
ez a törékeny szó meghalt.
(Hús, bebalzsamozott remegése
az emlékezetnek.)

Anyám meséi,
mint rókaprémek a Szépséges nyakán.
Semmit az eljövendő napról. A dicsőség.

Elégia

(Elegie)

A nyíló és becsukódó
ajtók között
mindketten pihenőhely vagyunk.

Nicolae Prelipceanu
(1942—)

A tett

(Fapta)

Bennem maradt még egy falevél
a sebész — véletlenül —
az emberben felejtett
egy vékony lemezkét
a hírekkel együtt
bennem maradt
még egy újságcafát
Egy óriási faliórában
felejtettek engem
bennem maradt
még egy falevél

Ifjúkorban

(În tinerețe)

Paul Orleanunak

Együtt garatra öntjük azt a langyos vizet
melyben nemrég
fürdőzött egy titokzatos angyal
ezt a folyadékot gyógyírként az egyedüllét
ellen ajánlják

ki tudja gondolunk-e mi arra hogy
közvetlenül e szertartás után
ki tudja mi következik még és hogyan
alakulunk majd át
valamilyen váratlan dologgá talán jobb lett
volna ha nem isszuk meg azt a vizet

valóban felismerhetetlenné leszünk
pillanatok alatt vagy pár év múlva
becsukódik a szemünk
lelassulnak értelmi képességeink s a végén
majd feltesszük a kérdést
mi is volt azzal az esővízzel a pohárban

melybe nagyon régen fiatal korunkban
egyszer átszűrődött az idő

Egy éjszaka

(*O noapte*)

Halálom előtti kézírásomat
olvasom a papíron
egy ceruza mindent elárul rólunk
leereszkedik egy éjszaka

Egy tűnek is elég hogy átjusson
a vékony papíron
a puha szavakon
rajtam rajtad
mindkettőnkön

Állj talpadon ott a mély legmélyében
mint egy fehér betű az éjszakában
az ábécé melyből kihulltál
ismeretlen messze van

Zöld szemek

(Ochi verzi)

Adrian Popescumak

Költő úr kérlek jöjj közelebb
és mondd meg nekem mit érzel
hajad miért mered égne és miért
leszel libabőrös
ha meglátsz
kérdzte a zöld szemű halál
miközben a fekete szemű halál
mint bármelyik nő
kíváncsian nézte végig a jelenetet

Petru Romoșan
(1957—)

Elszáradt levelek

(Frunze moarte)

Tegnap éjjel megfestettem körmeimet zöldre.
Ma éjjel azt mondom magamnak:
Körmeim még zöldek és egyenként lassan
lehullnak, leesnek.

Felhők

(*Norii*)

Előjöttek az alázatosak —
sötét urai a nedvességnek.

Gyermekkoromból a disznó

(Porcul din copilărie)

Egy disznó, két disznó, három disznó,
négy disznó, öt disznó,
hat disznó, hét disznó.

Milyen fekete, édesanyám, föl akart falni,
édesanyám,

takarodj, disznó,
a patakra vittem fürösztteni,
én tartottam vérének az edényt.

A fehér disznó, a fekete disznó,
a kék disznó,
gyermekkoromból a disznó.

Merre repül a tengerbe fulladt
disznók lelke, a gadarénusoké,
az összes disznó lelke hová repül el?
Hová repül el a disznó lelke,
a csalán lelke, a cseresznyefa lelke,
a veréb lelke,
a disznók teste hová lesz el?

A fehér disznó, a fekete disznó,
a kék disznó.

Téli történet

(Poveste de iarnă)

Kezeim mindig sápadtak,
ezért zöldre festem őket.
Arcomat kacagva beborítom velük.
Fejemet lehajtom a fehér papírlapra.
Délben a legöregebb kakasok ébresztenek fel.
A zöld színről akartam mesélni nektek
vagy a halál gondolatáról.
Megváltoztat valamit a vers?
Megváltoztat valamit a vers? kérdezte.
Nevetett.
Nevetett csupán.
Fogai jobban csillogtak mint a halál.

Hajnali lovaglás

(O călărire în zorii)

Gyere, lovagoljuk meg!
Ez a szépséges pegazus
Még el tud vinni minket.
Adjunk parazsat neki,
Mutassuk be a legszebb kifestett
nőt neki,
De leginkább a zsebeinkben
Bujkáló halált mutassuk meg neki
(A legelismertebb költők rémét).
Gyere, lovagoljuk meg!
A szegény pegazus
ő még el tudna vinni.

Aranyszájú János

(Ioan gura de aur)

Arany-

szájú

János.

A szép szavak fáznak neki.

Csak a szép szavak fáznak neki.

Többé nem tudja kimondani

hogy megszürkült a haja.

Többé nem tudja kimondani

hogy öregedik a teste.

Többé nem tudja kimondani

mennyire szereti

a piros és nagy mellű Rozáliát.

Aranyszájú

János

Halott a saját száján.

Az öreg mesterek

(Bătrânii maeștri)

Ne ijesztgessetek az öreg mesterekkel,
jól ismerem őket, a barátaim,
ők is emberek ott,
elkényeztetettek, gyerekesek, halált szeretők.
„Földieper-bolondozás”, ez a képlet, mondják.
Földieper-bolondozás.
Ti pedig tátott szájjal maradtok.
Az ijedtségtől fehérek.
Eleget imádtalak,
gyertek, most beszéljessünk el, ráérünk.

Egy ibolyafolt

(Un pâlc de viorele)

A mi vidékünkön a halál is
egy komédia.

Akasztásra a kötél sem jó,
s a szederbefőtt is méreg.
Péter, Péter, ez a tavasz
nem egy komédia.

Mikor a kétségbeesés a legsötétebb,
mikor a fájdalom a legmélyebb,
nincs mit tenni, értelmetlen,
akkor, s csak akkor borítom be arcomat
egy ibolyafolttal, egy kék pázsittal.

A macska és a bértollnok

(Pisica și scribul)

Vérfoltos lábakkal, halkan lépkedve,
íróasztalomon megjelent a macska.
Ő a mi gazdánk macskája.
Ő ott volt.
Kétségtelenül mindent hallott.
Mindent látott.
Figyelmetlenül a vértócsába lépett.
Ő semmit nem tudott elmondani nekem.
Ő nem tudott írni.
De a macska nem félt úgy,
mint ahogy a világon félnek az emberek.
Őt csak a mi gazdánk kutyaéhoz hasonló
nyugodtsága ijeszti meg. A felfuvalkodottság!
A macska vérfoltos lábakkal, halk léptekkel
vonult végig az én fehér ívpapírom felett.

Adrian Suciu
(1970—)

A rongybaba

(Păpușa de cîrpe)

A szerelemhez és a halálhoz senki sem ért.
Bizonyíték erre az, hogy az ember illúziói
a szerelemről
olyanok, mint az ember illúziói a halálról.

Egész életünkben a rongybabát fésüljük
és elvárjuk tőle, hogy ezt mondja nekünk:
anya!

Jól telt napjaidban csak te érted azt,
amit mondasz. Vagy nem.
De szerelmeid és halottaid nyomában
elhagyott macskákat hagysz magad után
és téglákat, melyek ablakok szeretnének
lenni.

Az ismeretlen hősök temetőjében csupán
súgó hajlamod marad.

Vidd ki a rongybabádat és mondd neki: anya.

Addig sírj, míg puha lesz a nagykabát...

(Să plîngi pînă se înmoaie paltonul)

Sorok, sorok, életre ítélték gyötörnek
egy cimbalmot.
Az életre ítélték hosszú sorban állnak
és próbálgatják
a merev nagykabátokat az előcsarnokban
a tükör előtt.
Az egyiknek felfoghatatlan, hogy miért
ébresztették fel,
s hogy ő egyáltalán mit is keres
a tükör előtt.

Élőnek lenni egyszerű:
Csak a letérdepelt Istent kell látnod
és addig sírj, míg megpuhul rajtad
a nagykabát.

A barát, aki majd elárul

(Prietenul care va trăda)

Ő egy asztalnál ül veled és a te szájaddal
issza a bort. A te karoddal simogatja a nődet.
Szemeddel nézi a gyermekeidet. Elkísér
a levegőben, a vízen, a szárazföldön,

amikor utazol.

Tévtudon kényeztet, mint a koporsóját
próbálgató ember.

Azt mondja neked, hogy nem érdemes
felkelned csak akkor, ha imádkozni fogsz.
Arra tanít, hogy az elmélkedés a valóság
állatkertje,

és arra, hogy a világot ne hagyd úgy,
ahogy kaptad.

Még a nyelvtan is egyezik Vele:
ha analfabétaként beszélsz Istennel,
a legszebb mese a párbeszédben elmarad.

A halál egy jó barát, mely egy napon
biztos, hogy cserbenhagy.

Hervadás-szerződés

(Tratat de ofilire)

Lakásod zugában, ahol a gyertyák fénye
csak kényük és kedvük szerint lángol
a világba,
a Nép Prófétája azt fedezte fel, hogy
mindegyik virág
a maga természete szerint hervad:
egyeseeknek időre,
másoknak levegőre, a többinek melege
van szüksége.
Végigtanulmányozta a hervadás formáját
és szakaszait
és végkövetkeztetéseit nem írta le.

„Örülj a virágnak, mely elhervad!”

Csak ennyit írt le...

TARTALOM

Mariana Bojan

Milyen költő, kedveseim 7

Mint egy vak vipera 8

A házak zsebeiben 9

A konyhában 10

* * * (Azt hiszem jó lenne...) 11

Menet közben 12

Matild 13

Fiatal munkás 14

Ne tépd szét a rongybabát 15

Kellemes reggel 16

Tavaszi 17

A félelem 18

Hogyan lettem ház 19

A halott hegedűs 20

Aura Christi

Mint egy nagy angyal 23

Elégia 24

Ráolvasás 26

Ne ijedj meg 27

Gabriel Cojocar

Szitok 31

Hódolat 32

Költemény Esmeraldának 33

Ki nem mondva 34

Szépia fénykép	35
Költemény varázstalanításra	36
A lebbenő fátyolt felemelve	37
Költemény az ég hótörlesztéséről	38
*** (mint az ájtatos szent...)	39
*** (és igen, testedből húsdarabokkal...)	40

Ion Cristofor

Egyesek nem szeretik a verset	43
A fekete madár	44
Korszak-illusztráció	45
Japán grafika	46
A cseresznyefa	47
A porcelán nő	48
A Hold és a rózsza	49
Folyó a hegyekben	51
Csillagok krónikája	52
A sárga falevelek	55
Városi lidércnyomás	56
Árnyékkod	57
Hírek	58

Vasile Dan

Carpe diem	61
Újév	62
Te	63
A hiányzó egyedülléte	64
Téli mese	65
Semmivé válás	66
Kicsi élet. Mindig megszegett parancsolatok	67
Szemeim kezdtek látni	68

Nina Hoza

- A visszhang... 71
Ikerlelkek 73
Nyári... 75
Még beszélj nekem... 76
Mese 78
Én, nem tudva... 80
Szökés 81
A zselnicemeggy 82

Virgil Mihaiu

- Darwinizmus 87
Ráolvasva a kedvest 88
Az előrelátás felértékelése 89
Mi 90
A másodperc megszületése és halála 92
Kétértelmű szerelem 93

Marta Petreu

- Áldott az ártatlanság 97
Nagy szavak 98
Dicsőség 99
Elégia 100

Nicolae Prelipceanu

- A tett 103
Ifjúkorban 104
Egy éjszaka 106
Zöld szemek 107

Petru Romoșan

- Elszáradt levelek **111**
Felhők **112**
Gyermekkoromból a disznó **113**
Téli történet **114**
Hajnali lovaglás **115**
Aranyszájú János **116**
Az öreg mesterek **117**
Egy ibolyafolt **118**
A macska és a bértollnok **119**

Adrian Suciu

- A rongybaba **123**
Addig sírj, míg puha lesz a nagykabát... **124**
A barát, aki majd elárul **125**
Hervadás-szerződés **126**

ERDÉLYI GONDOLAT KÖNYVKIADÓ

A könyv szerkesztője: BEKE SÁNDOR

A borítón Páll Magdus illusztrációja

Nyomdai előkészítés: Erdélyi Gondolat Könyvkiadó

A szerkesztőség postacíme:

535600 Székelyudvarhely, Tamási Áron u. 87

Telefon/fax: 00–40–266–212703

E-mail: egondolat@yahoo.com; egk@freemail.hu

ISBN 978-606-534-108-1

www.erdelyigondolat.ro

Készült az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó Nyomdájában,
Székelyudvarhelyen